

Na paši.

tesni sobici sedim, okoli hiše šumi v lahнем poletnem vetru drevje, kakor bi si listi pripovedovali prečudežne skrivnosti, cerkviča se beli med drevjem, iz doline pod cerkvijo kipe srečni mladi glasovi pastirčkove pesmi. Poslušam, in mi je, da bi še sam zapel ali — zajokal: »Mladost, mladost!«

Tako smo peli pred dobrimi štiridesetimi leti jaz in drugi vaški pastirčki. Vsak na svoji njivi, vsak na svojem travniku. Ko smo si dovolj dolgo prepevali in odpevali in se napeli, smo si delali kratek čas z igrami, otroškimi in preprostimi, kakor so bila otroška in preprosta naša srca, pa se mi vendar zde zdaj v spominih lepe, da jih nima svet lepših, ker ne nedolžnejših.

Ako smo pasli na njivah ali travnikih, ki so mejili, smo svinjkali ali v nebesa hodili; če sem bil sam, sem pošiljal božjo kravico v nebeške višave, da bi mi pokazala pot v nebo.

Svinjkali smo... Zrezljali smo si precej debelo leseno žogo, to je bila svinja. Izkopali v zemljo jamice, ki so bili hlevi. Vsak je imel svojega. Pa smo s palicami vganjali svinjo v hlev. Vsak jo je skušal vgnati v svojega, drugi so mu jo naganjali v stran. Prijetna igra! Tako zamislili in zaverovali smo se včasih v njo, da smo pozabili na živo živino, in nam je zašla v škodo; ali pa smo se tako razvneli, da smo naposled povsem resno s palicami drug drugemu grozili. Zaradi ničvredne lesene svinje, ki jo je vsak hotel imeti v svojem hlevu!

V nebesa smo hodili... Vrezali smo vitko mlado jelšo, vejice odklestili, pustili pa od vsake pri debelu kratek klinček. Vsak si je prirezal še majhen jelšev kaveljček. Te smo obesili na najnižje klinčke. Potem više in više, menjaje, zdaj ti, zdaj jaz — najlepše je bilo, če sva igrala dva; trije, štirje so bili že preveč, prenašlo so prišli v nebesa! Čigar kaveljček je namreč obvisel na najvišjem klinčku, ta je bil v nebesih!

Ako sem bil sam, sem poiskal kje v travi rdečo, črnopikasto božjo kravico. Previdno sem jo položil na prst, prst držal pokonci. Kadar je prišla v konec prsta, sem ji prijazno prigovarjal, kakor sem se naučil od starejših pastirjev:

»Razgrni pisani plašček, kravica božja, poleti k Bogu v nebo,
pokaži v nebesa mi pot, da pridem še jaz za tebo!«

Ako je zletela v višave, sem se razveselil: »V nebesa pridem!« Če se je spustila doli proti zemlji, sem se razžalostil: »Nisem dovolj priden, Bog me ne mara!«

Pa sem spet poiskal v travi malo božjo kravico in jo spet prijazno bodril, naj poleti v nebo in pokaže tudi meni pot, ki bom šel po njej k Bogu. Šele kadar je res poletela navzgor, sem se pomiril in pustil pri miru tudi nedolžno božjo kravico. —

V tesni sobici sedim, okoli hiše šumi v lahнем poletnem vetru drevje, cerkva se beli med drevjem, iz doline pod cerkvijo kipe srečni glasovi pastirčkove pesmi. Strmim skozi okno, poslušam. Misli mi romajo dobrih štirideset let nazaj. In mi je, da bi še sam zapel s srečnim pastirčkom, kakor sem pel pred štiridesetimi leti; ali da bi bridko zaplakal: »Mladost, mladost!«

Josip Vandot:

Martinek in jezičnice.

Že trikrat je zaklicala mati s kuhinjskega praga: »Martinek, hoj, Martinek!« — A Martinek se ni oglasil od nikoder. Sam Bog ve, kje tiči ta nepridiprav? Nemara se potepa kje po vasi? Nemara je napravil kaj hudega, pa se zdaj ne upa domov? Mater je razjezilo, pa je stopila še enkrat na prag. — »Martinek, hoj, Martinek!« je zaklicala na ves glas. »Ali me slišiš, Martinek?«

Martinek se ni oglasil. Mati se je že obrnila nevoljna, da odide v kuhinjo. A tedaj so se pripodile izza vogala štiri dekllice. Sosedovi dve sta bili — Nežika in Mimica, pa domači dve — Lenica in Rezika. Prismejale so se izza vogala, pa so vpile vsevprek. Prijele so se matere za predpasnik in so govorile in govorile. Mati jih je poslušala, pa ni vedela, o čem govoré otročaji. Samo to je razumela, da ji pripovedujejo nekaj o Martinku.

»Pa je bil Martinek, pa je bil Martinek!« je drdrala v eni sapi Lenica. A naglo jo je prekinila Nežika in se zasmejala: »He-he, Martinek! Črn je bil...« A Nežika ni utegnila končati. Že je zavreščala Rezika: »Hihi, Martinek! Hi-hi...« A Minica, ki je bila še jako majčkена in je imela na glavi širok slamnik, je kar pocuknila sosedovo mater za predpasnik. Nasmejala se je prisrčno, pa je zajecljala: »Ho, Martinek! S sibo sem ga... Pa je jokcal — ho, Martinek...«

Mati je strmela, pa ni razumela ničesar. Šele po dolgem času se ji je posrečilo, da je pomirila otroke. In tedaj je izvedela vso zgodbo. Ta nepridiprav, ta Martinek! Oblekel se je v dimnikarsko obleko, da bi strašil svoji dve sestrici, pa tudi sosedovi dve jezičnici. Hoj, ves črn je bil, kakor parkelj, da bi se ga človek res ustrašil. A jezičnice se ga niso bale. Grdo so ga ozmerjale, da le kaj! — »S sibo sem ga, s sibo,« je govorila Minica. »Sk! — je leklo, pa Martinek je skokcal... Ho, Martinek...«

Še dolgo so klepetale jezičnice. Mati jih je poslušala, pa je bila nevoljna. Ker Martinka še ni bilo od nikoder, je poslala male jezičnice na vrt, da ga poiščejo. A tisti večer je sedel Martinek daleč gori ob